

MEDIJI O ZDRAVSTVU

ponedeljak, 28. avgust 2023.godine

RTS- Odlaganje roditeljstva između biološkog sata i borbe za egzistenciju

RTS- Apel dobrovoljnim davaocima, nedostaju nulta i A krvne grupe

BLIC- VREBA VAS NAJGORI TIHI UBICA Evo kog lekara prvo i obavezno da posetite posle korone, dr Tasić opominje: "Opasnost se javlja u postkovidu i bez simptoma"

N1- Dnevna bolnica za bolesti zavisnosti na novoj lokaciji sledeće nedelje

N1- Dva meseca nema zakazivanja MR u KCS, ministarstvo „radi na rešavanju problema“

DANAS- Od konobara, daktilografa do doktora medicine: Koga upošljavaju zdravstvene ustanove u Srbiji?

Odlaganje roditeljstva između biološkog sata i borbe za egzistenciju

Trend u Srbiji, kao i u svetu, jeste da se roditeljstvo odlaže zbog obezbeđivanja egzistencije i napretka u karijeri, ali se zaboravlja na biološki sat, poručuje za RTS Ana Mitrović, ginekolog-akušer na Klinici "Narodni front". Vreme je najveći neprijatelj u borbi za potomstvo, ističe Marijana Arizanović iz Udruženja "Šansa za roditeljstvo".

Prema rezultatima popisa, skoro trećina stanovnika Srbije starijih od 15 godina nema nijedno dete, Marijana Arizanović je, gostujući u Jutarnjem programu RTS-a, rekla da uvek postoji šansa za roditeljstvo, te da svako od nas ima svoj put, i da je pitanje da li će ga izabrati.

"Važno je da svoj put izaberemo na vreme, jer je vreme najveći neprijatelj u borbi za potomstvo", ističe Arizanovićeva.

Dodaje da su iz Udruženja "Šansa za roditeljstvo" u kontaktu sa osobama koje imaju zdravstvenih problema da postanu roditelji, koji su pokušavali ili pokušavaju da uđu u proceduru vantelesne oplodnje i lečenja neplodnosti...

Poručuje da se Udruženje nada da će u novembru, uz pomoć sponzora uspeti da otvori savetovalište za roditelje koji žele da usvoje decu zbog komplikovane procedure u tom postupku.

Borba za egzistenciju i biološki časovnik

Profesorka Ana Mitrović priča da je od petka do danas rođeno 28 beba u "Narodnom frontu".

Naglašava, međutim, da je trend u Srbiji, kao i u svetu, da se roditeljstvo odlaže zbog napretka u karijeri, obezbeđivanja egzistencije, ali i činjenice da žena sa 40 i 50 godina danas izgleda kao ranije sa 20 i 25.

"Tu se zaboravlja biološki časovnik. Nismo još dobili bitku sa biologijom, a možda ne treba ni da je dobijemo. To što je reprodukcija žene ograničena na period do 40-45 godina u biološkom smislu, ima svojih opravdanja", kaže Mitrovićeva.

Prema njenim rečima, biološki optimum je da se trudnoća ostvaruje između 20. i 25. godine.

"Značaj porodice u društvu stavljen na drugo mesto"

Mitrovićeva ukazuje i da je za mlade važno da se štite od polno prenosivih bolesti, koje mogu da budu i bez simptoma, ali i od neželjenih trudnoća da bi se izbegli abortusi.

"Stasavajući u adolescentski period, koji se poklapa sa reproduktivnim, mladi treba da znaju da će pravilnim ponašanjem sačuvati svoje zdravlje za vreme kada budu želeli da budu roditelji", navodi doktorka.

Ističe da u javnosti moramo da vratimo "popularnost porodice".

"Imam osećaj ljudski, ne stručni, da je značaj porodice u društvu stavljen na drugo mesto. Moj lični stav je da ako bismo više radili na promociji porodice, da bismo sliku kroz nekoliko godina mogli da promenimo", zaključuje Mitrovićeva.

Apel dobrovoljnim davaocima, nedostaju nulta i A krvne grupe

Visoke temperature i godišnji odmori usloveli su i manji broj dobrovoljnih davalaca krvi. Iz Instituta za transfuziju krvi apeluju na građane da daju krv kako bi bilo dovoljno rezervi za sve potrebe.

U prošloj nedelji visoke temperature zadržale su naše sugrađane kod kuće pa je i to jedan od razloga što je prikupljeno znatno manje jedinica krvi nego što je to potrebno, rekla je za RTS načelnica odeljenja za organizaciju i motivaciju davalaca krvi u Institutu za transfuziju krvi Srbije Ivana Rodić.

"Problem je sa A pozitivnom i negativnom, kao i sa nultom krvnom grupom. Ponovo smo na dnevnim rezervama krvi zbog čega se otežano odvijaju operacije", kaže Iana Rodić.

Kaže da se građani uvek odazovu posle ovakvih apela, kao i da je ovakva situacija karakteristična za ovo doba godine.

"Još uvek traje sezona godišnjih odmora, velike su obaveze roditelja čija deca polaze u školu, zbog čega je pred nama još jedna otežana nedelja", kaže Rodićeva.

Podseća da svih osam ovlašćenih transfuzijskih ustanova organizuje i mobilne ekipe za prikupljanje krvi.

Zbog kvara na jednom od dva transfuzionu autobusa načelnica Instituta za transfuziju krvi moli građane da ponovo pogledaju nedeljni plan akcija jer je došlo do promena pa će akcije prikupljana krvi biti premeštene na druge lokacije.

Mobilne ekipe danas će biti i u Požarevcu, Šapcu i na vašaru u Rakovici.

"Na jesen ćemo organizovati i akcije u srednjim školama sa generacijom maturanata, i isto tako na fakultetima od sredine oktobra", rekla je načelnica odeljenja za organizaciju i motivaciju davalaca krvi u Institutu za transfuziju krvi Srbije Ivana Rodić.

VREBA VAS NAJGORI TIHI UBICA Evo kog lekara prvo i obavezno da posetite posle korone, dr Tasić opominje: "Opasnost se javlja u postkovidu i bez simptoma"

Korona ostavlja dugotrajne posledice na zdravlje ljudi, o čemu svedoče brojne studije i naučna istraživanja. Među njima su i novi dokazi o postkovid i longkovid simptomima i oboljenjima koja mogu ozbiljno da naruše organizam i ugroze život pacijenta.

Britanski i američki časopisi nedavno su objavili rezultate istraživanja da longkovid može da traje duže od dve godine i da korona može da izazove i visok krvni pritisak! Niz simptoma se svakodnevno povećava: uz srčane tegobe, "plave noge", bolesti krvnih sudova, ugrožena pluća, neurološke probleme, opštu slabost, demenciju i drugo, sad je dodata i hipertenzija.

Kardiolog prof. dr Nebojša Tasić, pomoćnik direktora Instituta za kardiovaskularne bolesti "Dedinje" i predsednik Udruženja centara za hipertenziju, prevenciju infarkta i šloga (HISPA), kaže za "Blic" da se u Centru za hipertenziju Instituta na Dedinju u posebnoj ambulanti bave uticajem postkoviida na bolesnike sa povišenim krvnim pritiskom. Imaju mnogo iskustva i pozivaju ljude da im se jave sa problemima sa varirajućim nestabilnim krvnim pritiskom.

- Hipertenzija, poznata kao "tihi ubica", i bez infekcije kovida-19 je vodeći ubica savremenog čovečanstva. U poslednjih 30 godina su kardiovaskularne bolesti preuzele primat "vodećeg ubice", te najveći broj ljudi umire od infarkta i šloga, a hipertenzija je istovremeno i bolest i faktor rizika. Poslednje tri godine imamo ukrštanje dve epidemiološke krive. Jedna je kriva hroničnih nezaraznih bolesti, hipertenzije sa posledicom infarkta i šlogom, a druga je kovid-19. Ukrštanje te dve krive je dovelo do značajnog skoka i porasta oboljevanja od svih kardiovaskularnih bolesti, između ostalih i od hipertenzije, infarkta i šloga - kaže dr Tasić.

Posle korone - kod lekara

Dr Tasić naglašava da ga ne čude rezultati najnovijih istraživanja.

- Poznato je da kovid-19 znatno oštećuje srce i krvne sudove na različite načine. Zato je važno da se svi bolesnici posle preležane korone obavezno jave izabranom lekaru, eventualno i kardiologu, čak i ako nemaju izražene simptome, da bi proverili stanje srca i krvnih sudova - ističe dr Tasić.

U različitim periodima te posledice mogu kod nekih ljudi da dovedu do porasta krvnog pritiska koji je praćen simptomima kao što su glavobolja, vrtoglavica, nesvestica i drugo. Međutim, često u postkovid periodu ljudi koji nisu imali visok krvni pritisak dobiju ga bez ikakvih simptoma.

- Jedina dobra stvar je što se mi kardiolozi koji se bavimo postkovidom i longkovidom danas umemo da prepoznamo i na vreme odreagujemo i sprečimo posledice, jer samo aktivno preventivno delovanje može da produži ljudski život - objašnjava dr Nebojša Tasić za "Blic".

"I grip može biti opasan"

Dr Nebojša Tasić ističe da su svi virusi opasni, a ne samo kovid-19, što je pokazalo i najnovije istraživanje.

- I virus gripa je opasan, a ljudi ga potcenjuju. Virus gripa takođe dovodi do teških komplikacija respiratornih i kardiovaskularnih posle preležane infekcije. Moramo se imunološki spremati za sve virusne infekcije, a tu mislim i na grip i na kovid. Pred nama je novi talas za koji zdravstveno i imunološki moramo biti pripremljeni - zaključuje dr Tasić.

Veza između kovida i visokog krvnog pritiska

Britanski "Ekspres" navodi da je studija na više od 45.000 ljudi otkrila značajnu vezu između kovida i razvoja visokog krvnog pritiska, čak i kod onih koji nemaju istoriju te bolesti.

- U Velikoj Britaniji se smatra da je skoro dva miliona ljudi ostavljeno sa postkovid i longkovid stanjem koje može biti toliko ozbiljno da pacijenti treba da koriste invalidska kolica. Novo istraživanje otkriva da infekcija može da izazove opasno visok krvni pritisak - navodi se u studiji.

Studija otkriva da ljudi koji su preležali koronu i nemaju istoriju visokog krvnog pritiska imaju mnogo veću verovatnoću da razviju uporno visok krvni pritisak, nego što je to slučaj kod ljudi koji su preležali grip.

Viši autor istraživanja, prof. Tim Duong sa Medicinskog fakulteta "Albert Ajnštajn", objašnjava da je kovid-19 obično teži kod pacijenata sa već postojećim visokim krvnim pritiskom, uključujući veće stope hospitalizacije i smrtnosti u poređenju sa ljudima sa normalnim krvnim pritiskom.

Dnevna bolnica za bolesti zavisnosti na novoj lokaciji sledeće nedelje

Dnevna bolnica za bolesti zavisnosti Paunova 2 koja je zatvorena mesec i po dana, mogla bi krajem sledeće nedelje da otvori vrata pacijentima, na novoj lokaciji na Vračaru, u Ulici Kneginje Zorke.

Lekar iz Paunove 2 Milo Jokanović rekao je za Novi dan na N1 da je najnovija informacija koju su dobili da će preseljenje planirano za 1. septembar biti odgođeno za nedelju dana. Naš tim ide sutra tamo da vidi kako teku radovi, kako će izgledati taj prostor, da li je adekvatan.

Pacijenti dnevne bolnice za bolesti zavisnosti "Prim. dr Branko Gačić", pre više od mesec dana, iznenada su ostali bez medicinske pomoći. Rešenjem Odeljenja za građevinsku inspekciju zabranjeno je korišćenje objekta bolnice u Paunovoj 2 u Beogradu iz bezbednosnih razloga.

„Do ovoga nije trebalo da dođe, dijalog nije postojao i nije napravljen most da se ta situacija premosti. Sada se reaguje kako se može.. Očigledno da nekom nije prioritet mentalno zdravlje“, istakao je Jokanović.

On je uporedio ovu situaciju sa periodom kada je bio kovid „u uslovima stešnjenim, neadekvatnim“ i da su obezbedili kontinuitet „koliko-toliko“.

„Do preseljenja nismo u mogućnosti da širimo broj pacijenata. Lokacije koje su ponuđene – Dom zdravlja Novi Beograd, i Kneginje Zorke, ostale su bile nama neadekvatne za našu upotrebu i morale su dodatno da se renoviraju“, naveo je Jokanović.

Kako je istakao, organizovali su dnevnu bolnicu za decu i adolescente, ali je pitanje kako će to izgledati nakon godišnjih odmora, Dodao je da dispanzer radi i oni koji koji su hitni upućuju se na Institut za mentalno zdravlje.

Jokanović ističe da je Paunova 2 Institucija koja postoji više decenija, uz ocenu da bi najbolje rešenje bilo da se ona rekonstruiše, ali da je Grad obećao da će tražiti novu lokaciju i da će od Paunove 2 izgleda morati da se pozdrave.

Specifičnost ove ustanove je uključenost čitave porodice u lečenje, a trenutno ih je 5 u intenzivnoj fazi.

Uspešnost lečenja je, navodi Jokanović, prema statistikama 66 odsto. U Paunovoj 2 leče se zavisnici od od alkoholizma, kockanja, psihoaktivnih supstanci, sedativa.

Protestujemo svakog četvrtka, do rešenja koje bude ponuženo, rekla je iz Inicijative pacijenata Snežana Timotijević navodeći da je 2.600 ljudi do sada potpisalo peticiju.

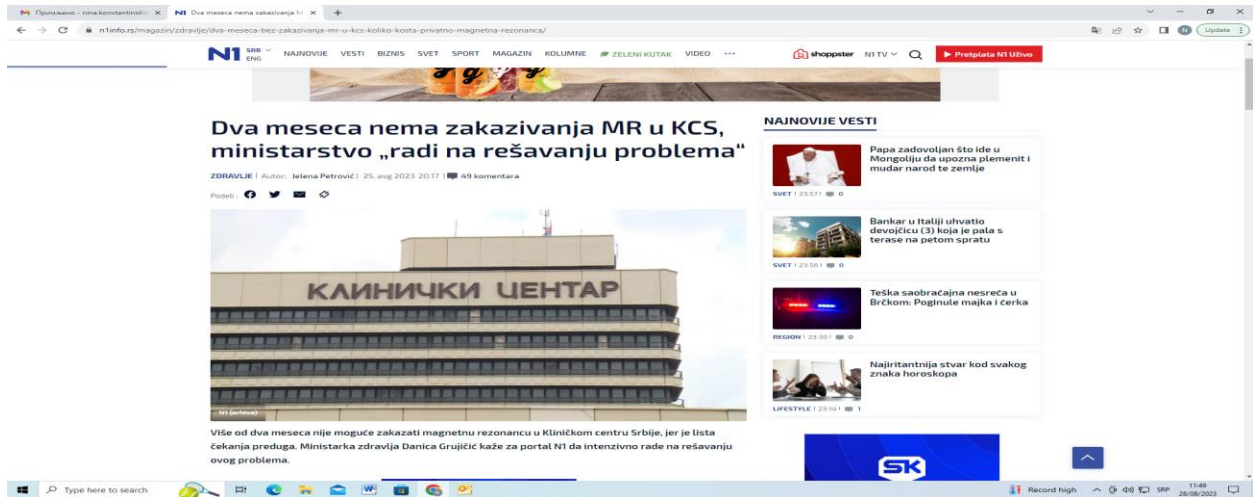
Prema njenim rečima, pacijenti su zadovoljni lečenjem koje su prošli u Paunovoj, ali da se sada osećaju negigurno, da su envidljivi i nebitni, a da je porodica napadnuta kao systemska ćelija društva.

Posebno su, kako je navela, ugroženi pacijenti koji su se tek uputili na lečenje i ovakve okolnosti im mogu biti „alibi za odustajanje“.

Taj deo pacijenata najugroženiji, išli su na terapiju svakodnevno, nekoliko meseci po osam sati, čitava porodica je uključena, objašnjava Timotijević.

U drugoj fazi, rehabilitacionoj, kako navodi, pacijenti su stekli neku sigurnost ali nisu dovoljno osnaženi i sve ovo što se dešava sa Paunovom 2 vodi ka tome da oni budu obeshrabreni, da se pitaju ima li smisla.

„Sigurnost je poljuljana izuzetno“, ističe ona.

Dva meseca nema zakazivanja MR u KCS, ministarstvo „radi na rešavanju problema“

Više od dva meseca nije moguće zakazati magnetnu rezonancu u Kliničkom centru Srbije, jer je lista čekanja preduga. Ministarka zdravlja Danica Grujičić kaže za portal N1 da intenzivno rade na rešavanju ovog problema.

Čitateljka portala N1, penzionerka iz Beograda, u maju je operisala tumor na mozgu nakon čega je usledilo zračenje gama noževima. U novembru ima kontrolu i uput na kom piše da mora da uradi snimak glave magnetnom rezonancom. Svaki njen pokušaj zakazivanja u Kliničkom centru Srbije ostao je bez uspeha.

Kako saznajemo, više od dva meseca obustavljeno je zakazivanje termina zbog duge liste čekanja koja je stigla čak do 2026. godine.

Na šalteru kažu „probajte sledeće nedelje“. Iz najvećeg kliničkog centra u Srbiji ne odgovaraju na pitanja portala N1. Ipak, iz Ministarstva zdravlja poručuju da se na rešavanju tog problema intenzivno radi.

A dok se problem ne reši, pacijenti moraju privatno po snimak koji im doktor traži. Koliko to košta?

Na primer, naša čitateljka za magnetnu rezonancu glave ili angiografiju (snimanje krvnih sudova mozga) mora da izdvoji od 11 do 13.000 dinara za svaku. Ukoliko doktor na snimanju proceni da je potrebno kontrastno sredstvo, kod sebe će morati da ima još najmanje dve, tri hiljade pride, a negde i šest.

Nešto jeftinije moguće je proći kada su „akcije“ u dijagnostičkim centrima ili ukoliko na primer snimate celu kičmu (vratni, torakalni, lumbalni deo) ili kombinaciju – recimo, male karlice i abdomena, pa dobijete popust. U tom slučaju na primer, za celu kičmu možete da platite oko 28.000 – 30.000 dinara,

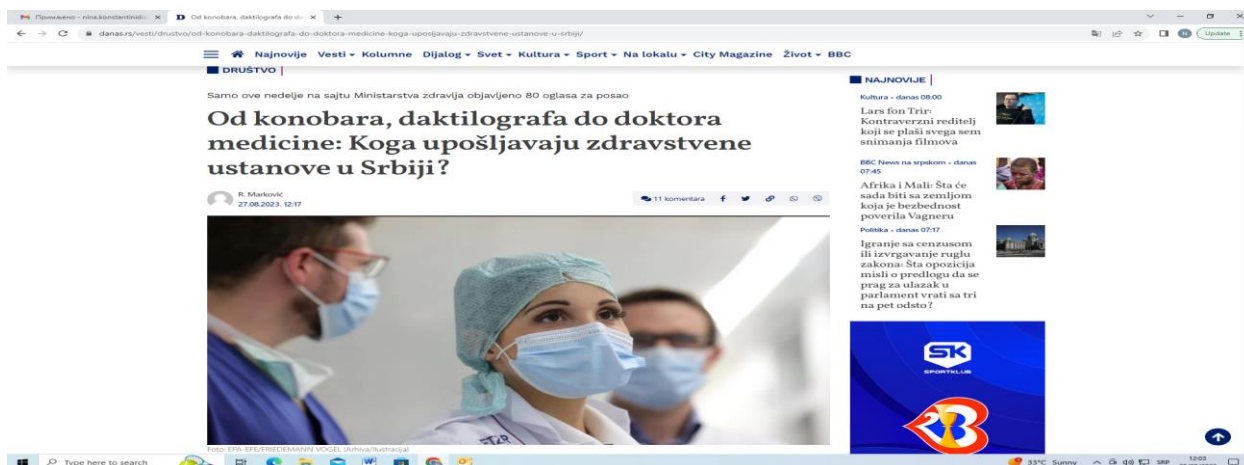
umesto najmanje 33.000, jer je cena svakog dela od 11.000 pa naviše. U takvim kombinacijama možete da uštedite nekoliko hiljada dinara, a od centra do centra su različite ponude.

Ukoliko je neophodno da uradite magnet dojki (obe), cene se kreću od 13.000 do 19.000 dinara, plus kontrast.

MR enterografija, odnosno snimak tankog creva kreće se od 25 do 30.000.

Za snimanje žučnih puteva i žučne kese ili male karlice potrebno je izdvojiti najmanje 11.000, osim ukoliko ne pronađete neku akcijsku ponudu. Za snimanje kukova i kolena cene se kreću oko 14.000, mekih tkiva od 12.000 do 15.000, prostate oko 35.000, a urografija je od 20.000 pa nadalje.

Ovo nije mali udar na džep građana, naročito onih koji primaju minimalnu zaradu a koja iznosi 40.020 dinara. Njih je u našoj zemlji, prema rečima ministra finansija 250.000, a prema tvrdnjama sindikalista – između 350 i 400 hiljada. Ili na džep penzionera, čije je zdravlje uglavnom narušeno. Prema zvaničnim podacima o njihovim primanjima za jun, da bi, na primer, snimili kompletnu kičmu (sva tri dela) celu svoju penziju mora da izdvoji oko 162.000 ljudi, dok čak oko 735.000 penzionera ne bi od svoje jedne penzije moglo da plati tu medicinsku uslugu u privatnim zdravstvenim ustanovama.

Od konobara, daktilografa do doktora medicine: Koga upošljavaju zdravstvene ustanove u Srbiji?

Ministarstvo zdravlja na svom sajtu gotovo svakodnevno objavljuje oglase i konkurse zdravstvenih ustanova u Srbiji za prijem u radni odnos, a samo ove nedelje objavljeno je 80 takvih u kojima se traži po jedan ili više izvršilaca.

U potražnji za novim kadrovima prednjače domovi zdravlja i bolnice, nešto manje kliničko bolnički centri i instituti.

Većinom upošljavaju ljude na određeno vreme na period od tri, odnosno šest meseci, do dve godine, a kao obrazloženje najčešće navode da su im novi kadrovi potrebni zbog povećanja obima posla ili da bi zamenili zaposlene koji su privremeno sprečeni za rad.

Uvidom u konkursnu dokumentaciju, zdravstvenim ustanovama u Srbiji trenutno više nedostaje nemedicinski nego medicinski kadar. Iz medicinske struke najviše se traže doktori medicine i medicinske sestre, dok je lista zanimanja za nemedicinski kadar poduža i raznovrsnija.

Primera radi, Specijalna bolnica za rehabilitaciju u Ivanjici raspisala je konkurs za prijem u radni odnos jednog konobara na određeno vreme, dok je Institutu za javno zdravlje Vojvodine potreban programer – inženjer na period ne duži od dve godine.

Univerzitetski klinički centar Srbije 22. avgusta oglasio je da mu “zbog povećanja obima posla” na tri meseca treba pet tehničkih radnika za potrebe obezbeđenja. Kao obavezan uslov je licenca za vršenje specijalističkih poslova obezbeđenja sa oružjem.

Sa druge strane, Univerzitetsko kliničko-bolnički centar Niš osim službenika obezbeđenja traži i referente, spremačice, kafe kuvare, jednog pomoćnog radnika na obdukciji, ali i čak 10 daktilografa na period do 24 meseca.

Doktore medicine traže na neodređeno, s tim što im je u konkursu naznačeno da se prvih 6 meseci računa kao probni rad. Prvi kriterijum koji većina zdravstvenih ustanova navodi za odabir doktora medicine je prosečna ocena studiranja.

Tako je KBC „Bežanijska kosa“ raspisao konkurs za prijem na neodređeno kliničkog lekara za Odeljenje kardiologije, ali i Odeljenje opšte i abdominalne hirurgije.

Sa druge strane, domovima zdravlja više su potrebni izabrani lekari i medicinske sestre, a DZ „Vračar“ oglasio da bu treba jedan doktor stomatologije, specijalista ortopedije vilica. Najbrojniji ove nedelje, bar kada su u pitanju konkursi za prijem u radni odnos, bili su domovi zdravlja u Pirotu i Apatinu.

Konkursi su otvoreni osam dana, a detaljan pregled pogledajte [OVDE](#).